

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 27. Kwietnia V. S. ROKU 1810.

PARYŻ. D. 16. kwietnia (Monit Hambr:) Zgromadzenie prawodawcze uchwaliło rachunek od 740 milionow wydatku na rok 1810. Dochód ustanowiony na następne lata na 720 milionow: gdyż z roku przeszłego z massy 750 mill; na ten rok ieszcze zostało 10 mill. Tegoroczny wydatek wyliczony iak następuie. Na dług publiczny 60,478 t. na pensye dożywotnie 16,004 t. na pensye 55,600 t. dla Xiążąt fr. i na listę cywilną 27500 t. na W. Sędziego 22,500 t. na sprawy zagraniczne 8,500 t. na ministerium wnetrzne 51,570 t. na finanse 26,000 t. na skarb publiczny 7,800 t. na ministerium woienne 200 milionow, na administracyą woieną 150 mill, na marynarkę 105 mil: na posługę kościoła 15 mill, na policyę 1,500 t. na koszta negocyacyi 8 mill. na wydatki nieprzewidziane 4,478 t.—Radzca stanu Defermont podaiac ten rachunek, rzekł do Prawodawcow „Widzicie troskliwość Imperatora o dobro ludu; skończona woyna austriacka niepowiększyła podatku; interessa hiszpańskie lubo polepszone; lecz ieszcze wyciągają nader wielkich wydatkow; niemoże przeto Napoleon przynieść większey ulgi ludom swoim.

Napoleon bawi w Compiegne, na iedney paradzie nosił na sobie wielką wstęgę orderu węgierskiego S. Szczepana: Podobnież za pozwoleniem Imperatora, przez W. Kanclerza Lacepede ogłoszonym pokazali się w znakach austriackich, Vice-król Eugeniusz, Arcy-kanclerz Cambaceres X. Parmy, Vice-hetman Bertier X. Neufchatel, M. Massena X. Eslingen, M. Davoust X. Fkmil, Viceelektor Taylorand X. Beneventu, Minister Champagny X. Cadore, minister policyi, marszałek pałacowy, pierwsszy szambelan, i wielu innych ze swity Xcia Neufchatel. Do Compiegne udała się cała familia Imperatorska i pierwsi urzędnicy monarchii. Robią u nas przygotowania do uroczystości maiowych, na które dwór cały powróci do stolicy; będą one równie okazałe, iak ostatnie które odprawiły się w czasie wiazdu Imperatorowey, szlubu w S. Cloud, i w Paryżu. Pospółstwo będzie miało nowe uciechy wino i loterye na produkta. Wielu monarchow ma znajdować się na tę porę w stolicy naszej. Napoleon i Ludwika, w najlepszym są zdrowiu; d. 8 byli na polowaniu; Imperatorowa z damą honorową otoczona od dam pałacowych poiazdem w lesie przejeżdżała się. Po wielkieynocy Imperator ma zwiedzić departamenta północney Francyi a szczególniey Antwerpią, i rzekę Escaut oglądać będzie. Strzelcy gwardyjscy konni odebrali rozkaz bydź gotowemi do marszu do Włoch, ztąd drudzy rozumieją że Imperator tam poie-

dzie, i z Imperatorową w Rzymie koronować się będzie.

Ustanowiony sąd w Tulonie pod prezydencyą Admirala Gantheaume, dla roztrząsania postępowania Kontra-admirala Dumanoir, który wyszedłszy z bitwy pod Trafalgar, w drugiey późniejszey walce stracił całą eskadrę, dał wyrok, że komendanci są niewinni, że potykali się iak im honor nakazywał; azatém Prezydent powrócił szpady Kontr admiralowi i kapitanom. Niewiadomo, kiedy ogłoszony będzie wyrok względem G. Dupont i G. Vedel, którzy walcząc w Andaluzyi, mając przecięty odwrot w górach Sieran Morena, ru 1808 kapitulowali.

Minister austriacki spraw zagranicznych Metternich częste miewa konferencye z ministrem fr. Champagny, iak powiadaiają w nader ważnych materyach. Jeszcze nieprzyszła z Londynu oczekiwana odpowiedź: wszakże nieiaki czas trwały pogłoski o pokoju: papiery w górę poszły, produkta otaniały były; lecz w krótce upadły te wieści. Głoszono o traktacie handlowym z Hollandyą, i to pokazało się rzeczą zmysloną. Poseł austr X. Schwartzenberg odbiera tu wielkie honory. Przybył tu także X. Esterhazy, W. X. Wirtzburski Ferdynand stryi Imperatorowey w Compiegne znajduie się. Głoszą o ważnych układach względem trwałego pokoju na lądzie.

WIEDEN d: 14 kwietnia (Berlin Zusch i N. Hambr:) Cesarz urządził komunikacyą z Paryżem w tym sposobie, że codzień odbierać będzie wiadomości od Imperatorowey fr: i one ogłaszać każe ludowi, który w niey całą swoją ufność położył. Niedawno ieden Generał fr. goncem przyiechał do tey stolicy; z godności kuryera wnoszą o ważności depeuszow. Mówią że Graf Metternich minister spraw zagranicznych znajduie się teraz w Paryżu dla ważnych okoliczności; że w krótce one ułatwi i tu powróci, a wtenczas okazać się mają skutki iego poselstwa. Cesarz odebrał z Paryża 7 wielkich krzyżow legii honorowey; z tych włożył ieden na siebie, drugi na AX. Karola, a resztę podług swojego upodobania rozdzieli: a ponieważ X. Schwartzenberg i Metternich w Paryżu otrzymali tę ozdobę, przeto Cesarz posłał im pozwolenie noszenia tych znakow.

Cesarz ogłosił że bankocetle od 1000 ryńskich wyięte bydź mają z cyrkulacyi i że do 15 maia wymienione bydź powinny pod utratą ich wartości, jest to szrodek przedsięwzięty na zmniejszenie papierow; i poprawienia administracyi skarbowey. Milicya w czasie ostatniey woyny urządzona i po zawartym pokoju rozwiązana, ma bydź zebrana; mianowicie gwar-

dya z wiedeńskich obywatelów zawsze równy stopień z wojskiem mieć będzie. Fortyfikacye naszego miasta ieszcze pozostające do reszty równo z początkiem lata będą zniesione i z ziemią zrównane. Wielu urzędników z ustąpioney Gallicyi zjechało się do Lwowa czekając na nowe miejsca w naszym kraju.

LONDYN d. 16 kwietnia. (z Hambr: Paryz Berlin. Zusch :) Listy z lądu oznajmują o traktacie, który ma być zawarty między Austryą i Francją, przeciwko Turcyi. Napoleon i Franciszek mają uczynić propozycyę Sultanowi, ażeby zamknął wszystkie porty swoje naszemu handlowi i ony zniósł zupełnie w państwach swoich, a jeżeliby odmówił i do tych układów nieprzystąpił, wojna wspólnie przez Austryą i Francją ma być wypowiedziana — Życzący u nas pokoju nie tracą nadziei; spodziewają się że negocyacye będą zagaione: to pewna że lichwiarze mają obszerny plac do spekulacyi w podwyższeniu i upadku papierów; niedawno kiedy ieden statek z 5ma ięcami wymienionymi przybył do Dover, rozgłosili że Metternich z 2ma sekretarzami wysiadł na brzeg; nagle więc podniosły się papiery nasze i z zyskiem przedane zostały przez bankierów, a kiedy pokazał się fałsz tey powieści spadły papiery, wykupować więc zaczęli z cyrkulacyi: tak potem rozgłoszono że przyjechał Duroc z adiutantami z Morlaix, kiedy tylko wymienieni Angliści odplynęli.

W ostatniej burzy na brzegach hiszpańskich i portugalskich koło Cadix straciliśmy 9 okrętów wojennych i wiele statków kupieckich. Okręty liniowe Montarner, Raymund, Maria, i Conception, iakoteż fregata Pokoy spalone zostały: okręt Pluton z piasków podniesiony: ieden okręt przewozowy z wojskiem utonął; lękamy się iżby los podobny niespotkał floty, która niedawno z portów naszych wyszła z wojskiem angielskim. W Oporto nawalnicza zerwała most na rzece Duro, i niższą część miasta zatopiła. W przeszłym miesiącu 1200 gwardyi popłynęło z Portsmouth do Cadix: do Lizbony przybyło wojsk naszych posiłkowych przeszło 10 t. z tey ostatniej stolicy zawinęły do Plymouth 2 okręty srebrem kościelnym ładowane, wartość ich na półtora miliona szterlingów iest szacowana. Bagaże wojska naszego przeniesione są na statki; wszyscy albowiem są przekonani, że prędzey czy później Lord Wellington i G. Beresford będą przymuszeni opuścić Portugallią; liczba wojsk cudzoziemskich, które na żółd nasz przyymujemy wynosi 31 t.

W portach naszych gotujemy na nowo wielką wyprawę: nie tylko wszelkie wojska królestwa mają być do niej użyte, ale wszystkie regimenta, które tylko będą mogły być z jakkolwiek wzięte. Wojska na Walcheren dawniej użyte, nawet i ci żołnierze, którzy po szpitalach leżą, mają należeć do wyprawy; odmiana klimatu łatwo ich uleczyć potrafi. Admirał Colingwood z morza szrodziemnego odwołany; na jego miejscu dowodzić będzie A. Cotton. Dwa okręty wyszły z Portsmouth na morze północne; tamże A. Saumarez poprowadzi znaczną flotę: przybył on już do stolicy dla wzięcia instrukcyi od Admiralicji —

Francuzi osadzając wyspę przy uściu Elby zupełnie tę rzekę zamknęli handlowi naszemu.

Ostatnich dni w Londynie panowało wielkie zamieszanie, które wszczęło się z powodu że większość izby niższej uchwaliła aresztować reprezentanta Burdett za niejakieś wykroczenie; on i przyjaciele jego zaczęli wołać, że konstytucya zdeptana; na to hasło zbiera się lud i rozpędza policyą, która chce zaprowadzić pomienionego Burdett do więzienia: powiększył się rozruch przez skupienie się ludzi; wiele okien wyleciało w domach stronników ministeryalnych, kilku ludzi skaleczono lub zabito. Wojsko przywróciło porządek i reprezentant został zaprowadzony do Tower. Król wydał odezwę ażeby lud uspokoił się, i nadto obiecał 500 szterlingów nagrody, ktoby przytrzymał lub wydał naczelników rozruchów.

Ze stanami zjednoczonemi ieszcze nieulawione spory. Na kongressie czwarty raz czytany projekt reprezentanta Macon; w izbie pierwszej już on został przyjęty; teraz iest w Senacie, który go rozbiera, czy ma potwierdzić lub odrzucić. Izba reprezentantów uchwiliła ten bil w tych słowach „Zaden okręt angielski niemoże zawinąć do portów Ameryki, oprócz tego przypadku, kiedy iest w nagley potrzebie ratunku, lub kiedy przynosi depesze. Zaden okręt pod flagą fr: lub ang, niemoże być przyjęty do portów Rzpltey. Nikomu niewolno, oprócz okrętów amerykańskich wprowadzać towarów z portów ang. lub fr: albo z krajów zostających pod wpływem tych mocarstw; i przeto żadne sprzęty i towary z pomienionych krajów niemożę być wprowadzane do Ameryki, tylko samemi okrętami amer. Jeżeli iedno z dwóch mocarstw odwoła swoje wyroki, Prezydent ma władzę zawiesić niniejsze prawo — W Ameryce południowej osady hiszpańskie podzielone są w zdaniu na 5 części; iedna żąda niepodległości, druga chce trzymać się z metropolią, trzecia myśli poddać się pod rządę X. regenta Brazylii. Słychać że wyprawa ang, trafi w te strony —

Z Indyi wschodnich donoszą, że wyprawa iest przedsięwzięta na morze czerwone dla wytępienia namnożonych tam opryszków; lękać się iednak trzeba ażeby oni niewygórowali, mają albowiem 200 statków osadzonych wielkimi działami i po 236 ludzi. Rząd nasz pod karą śmierci zabronił Indyanom czynić offiary Gangesowi z dzieci ludzkich; długo trwał ten zwyczaj srogi; teraz ieszcze niektórzy przechodzą do kraju marratów, i tam czynią te barbarzyńskie offiary; niedawno ieden bramin wysokiey godności został poymany za to okrucieństwo. O paleniu się żywcem kobiet po śmierci mężów niesłychać, lubo ten zwyczaj dawniej był powszechny — Była pogłoska w Indjach o pokazaniu się tam eskadry fr.

MADRYT d. 18 marca. (z Franc Monit) Król Józef dał wyrok ażeby w Maladze uformowano ieden regiment liniowy od tego miasta nazwany, i drugi gwardyi narodowej: d. 14 był w Antiguera, d. 15 w Loxa d. 16 w Grenada; wszędzie z oklaskami przyjęty. Posiłki fr. artylerya i amunicya, nieprzestają ciągnąć na południe dla poparcia oblężenia miasta Cadix, jeżeli rozsądniejsi obywatele przewagą swoją niesklonią mieszkańców do poddania się

G. Graham dowodzi 5 t anglikow; X. Alburquerque komenderuie hiszpanami na wyspie Leon. W ostatniej burzy wzięli francuzi w niewolę 2 kompanie angielskie z regimentu 65, który miał powiększyć załogę miasta— Niedawno w stolicy naszej publiczność w przytomności ministra skarbowego Graffa Cabarrus i wielu pierwszych urzędników spalono papierow na 5,559,638 realow i 24 maravedis, ta summa pochodzi z przedaży dóbr narodowych przeznaczonych na zgaszenie długu publicznego. Przez Bayonne spodziewamy się przybycia nowej dywizyi G. Serras od 15 t—G. Sebastiani na czele swojego korpusu przedsięwziół wyprawę do Murcyi; już woyska jego osadziły Almeria, Muialar i Vera; spodziewamy się że wkrótce weyda one do Kartageny. Prowincya ta przysłała już deputowanych do Króla.

AMSZTERDAM d. 17 kwietnia. (Z Leyd. Ham, Zusch:) Los nasz zapewniony został nakoniec traktatem d. 16 podpisanym a 31 ratyfikowanym. Straciliśmy 7mą część ludności, oraz tę sławną linię obronną, która całej potędze Ludwika 14 i 15 odpor dała: twierdze pierwszego rzędu Bergenopzoom, Herzogenbusch i Gertruydenburg, iakoteż fortece Breda, Willemstad i Gorkum, oraz zamki Kludert, Nimega, i Steynbergen dostając się francuzom odsoniły zupełnie królestwo nasze. Kray wprawdzie nienaylepszy, lecz przemysłem i pracą holenderską uprawiony, i naywyżniejszym w dobroci równy, odpadł do Francyi. D. 14 przybył Król do tej stolicy, a Królowa z W. X. Bergu i Kliwii następcą tronu przyjechała tegoż czasu do Utrechtu. Władze rządowe powitały monarchę każda udzielną mową. Do prawodawczego zgromadzenia powiedział Ludwik, ile czuie ukontentowania znajdując się pośród swoich poddanych, ile usiłował utrzymać całość i udzielnosć narodu; wezwał nakoniec do ścisłego wykonania traktatu, który zniósł wszelkie przyczyny nieporozumienia. Azatym dał monarcha wyrok uwalniający od przysięgi poddanych krajow ustąpionych, i wyznaczył kommisarzow na oddanie prowincyi za rzeką Waal leżących—

Posel Króla pruskiego G. Knobelsdorf przywiozł trzy ordery orła czarnego, jeden dla Króla, drugi dla Królewicza, a trzeci do rozrządzenia samego Monarchy oddał. Napoleon Imperator fr: przyjął nasz order Jedności. Mar: Oudinot przeniósł główną kwaterę z Herzogenbusch do Antwerpji. W portach holenderskich wielkie widać poruszenie; flotta traktatem opisana bydź musi gotowa do 1 lipca i zawsze stać w żywnosć opatrzoną na 6 miesięcy: officerowie morscy i maytkowie, którzy w czasie ostatniego niażdzu anglikow przeniesli się z okrętow liniowych na statki płaskie, nazad powracają do czynney służby.

MEDYOLAN d. 9 kwietnia. (Z Frankf. Zusch:) Anglicy w Janina i innych portach Turcyi rozgłosili, że flaga otomańska może swobodnie udawać się do portow francuzkich, włoskich, illiryjskich, jeżeli tylko zapłaci angielskim agentom 20 procentow, i wzajemnie handlować z Turcyą i bez żadney przeszkody na wschod żeglować. Kwitacya z opłaty 20 procentow służyć będzie za pasport do żeglugi

tam i nazad—W porcie Weneckim przedsięwzięte są szrodki do zbudowania pewney liczby okrętow liniowych i fregat, drzewo potrzebne przychodzi z Dalmacyi—Mieszkańcy Fiume i Tryestu poddani są gromadami pod odpowiedzialność za rozboie u nich popelnione, które dotąd często przez nienawisć były spełniane na francuzach. Zbóycy tureccy zamordowali pułkownika i szefa batalionu z regimentu przez traktat wiedeński odstąpionego, i nadto zrabować mieli miasto Konstancyą.

W Rzymie czynią przygotowania do przedsięwzięcia szrodkow na osuszenie błot Pontyńskich, które od Augusta do Piusa 6 przez 18 wiekow co rok czyszczone dotąd nie są przemienione w pastwiska. Jeżeli Napoleon wydrzeć potrafi naturze tę przestrzeń bagna, zyska rolnictwo i zdrowie mieszkańców, którzy często wielkim chorobom podlegają, zarazeni powietrzem wyziewami tego błota zatrutym. W Neapolu ogłoszono następny wyrok „Joachim król obydwóch Sycylii wysłuchawszy rapportu ministra skarbowego, postanawiamy ażeby żadne towary z handlu angielskiego niebyły do portow naszych wprowadzone, a nawet i te które będą zabrane na kupieckich statkach przez korsarzow, po opłaceniu 40 procentow mają bydź za granicę wyprowadzane. Wyymnią się z pod tego prawidła towary, które nierobią się we Francyi lub we Włoszech“—

FRANKFORT d. 12 kwietnia. (Z Frankf. Baren, Zusch:) Od ministra Metternich z Paryża codziennie jeden goniec przebiega do Wiednia z depezbami do Cesarza—Akta dawney kancelaryi Rzeszy, z Wiednia wywiezione tu przybyły i w Publicznym gmachu złożone zostały: wszystkie mają bydź przeniesione do Paryża—W Xięstwo Frankfurtskie urządzone będzie po francuzku: dzieli się na 4 departamenta, których stolice są Frankfurt, Aschafenburg, Hanau i Fulda: także ministrowie sposobom fr rozbiórą między siebie interessa Xięstwa. Kiedy W. Xże obeymie kraie sobie przeznaczone? Jeszcze niewiadomo; to pewna że do ich oddania przyjechał z Paryża radca stanu Jolivet—

Król bawarski wyznaczył kommisarzow na obięcie krajow sobie przeznaczonych; toż samo ze strony fr: mianowani są urzędnicy do ich poddania, lecz dzień ostatecznego aktu przyłączenia krajow nabytych niewiadomy. Xięstwa Saltzburkskie i Bayreuth pewnie będą przyłączone do Bawaryi. Królewicz Ludwik następcą tronu ma, iak twierdzą, zasłużyć sobie Xiężniczkę saską Hildburghausen i mieszkać w Saltzburgu lub Inspruck. W Ratyzbonie pełnomocnik fr. czeka na rozkaz oddania tego miasta królowi bawarskiemu. W dawnych czasach Ratyzbona była stolicą Xiążąt bawarskich; w 14 wieku musiało wprawdzie hold oddawać swoim pierwszym Xiążętom, lecz w roku 1492 powróciło do swoich nadanych przywileiow i zostało wolnym aż do 1703: w ten czas elektor bawarski był na moment opanował Ratyzbone. Była ona stolicą seymow Rzeszy niemieckiej od roku 1662 aż do 1806. Mieszkańcow liczy 20 t—Woyska fr. przysły do południowego Tyrolu. Tam udali się komisarze bawarscy i włoscy dla umówienia się o granice.

W Gazecie dworskiej wirtemburskiej w Sztudgarcie wychodzącej wydrukowano następny artykuł „Gazeta bawarska pod dniami 5 i 7 z korespondencji niemieckich ogłosiła, że dobra Grafa Metternich przez dwór wirtemb. sekwestrowane, na rozkaz Imperatora fr. będą Jemu powrócone. Rzecz dziwna że pod okiem i za pozwoleniem dworu bawarskiego w Munich, taki artykuł ogłoszony; tenże sam dwór wie dobrze że żadne rozkazy niezgodne z Monarszą władzą niewydają się przez Imperatora, lecz Napoleon przyjaźnym sposobem wstawił się za Grafem Metternich i Xciem Schwartzenberg, którzy spełniwszy znaczne posługi związkowi Napoleona z Ludwiką mieli prawo do względów, i przeto prosił Króla wirtemburskiego i bawarskiego o podniesienie sekwestracji i konfiskaty w królestwach wirtemb. i bawar. dóbr należących do osob pomienionych: na co też obydwa dwory naturalnie przez należny szacunek dla wysokiego sprzymierzeńca bardzo chętnie zezwoliły.—

Gazeta dla elegantów opisuje sen Fryderyka W. teraz obławiony przez jednego officera żyjącego w okolicach Magdeburga. Roku 1769 sierpnia 15 Król znajdując się w Berlinie rozkazał officerowi temu, natenczas w przedpokoju będącemu na straży, obudzić siebie o godzinie 5tej z rana. Kiedy przyszła ta pora nikt nieśmiało go obudzić widząc snem twarzym zmorzonego, i pamiętając że się układł w złym humorze. Officer odważył się przystąpić do łóżka, a Król nad nadzieją przebudził się weselszym aniżeli rozumiano; i zapytał officera czy umiesz sny wykladać? Nie, odpowiedział officer. Nic to; uważaj i pamiętaj, chcę wiedzieć co się mogło zdarzyć co stosownego do wypadku, który ja widziałem. Sniła się mnie światła gwiazda, która spuściła się na ziemię, okryła i nappełniła ją rażącym wszystkim światłem, tak że ja otoczony blaskiem, ledwo mogłem go wytrzymać i pracować. Tak mówił Król, a officer wszystko w pamięci zachował: tegoż roku i teyże nocy urodził się Napoleon. Jeżeli mógł jaki człowiek mieć widziadło o naywiększym mężu, komuż to przyzwoiciej było iak Fryderykowi W?

HAMBURG d. 19 kwietnia. (Z Hambur:) Seym Sztokolmski jeszcze nieskończony. Przymina każdy że Król przed kilku miesiącami uczynił Stanom propozycją, ażeby konskrypcya była wprowadzoną, lecz na usilne Stanu rolników żądanie cofnął ten projekt, teraz Stany wniosły jeszcze proźbę ażeby zmniejszono jeszcze ustanowiony dawniey i dotąd trwający zaciąg do woyska. Król odpisał że chętnie zezwala na wszystko czego Stany żądają; bo musiały już zważyć wszystkie okoliczności, lecz dla spokojności sumnienia przełożył te myśli, że to tylko mocarstwo ma powagę u postronnych i zachowuje prawdziwą udzielnosc, które ma dostateczną potęgę na obronę państwa i ufać może własney sile, że Szwecya w takim jest położeniu, iż nie tylko niemoże myśleć o zmniejszeniu woyska, ale powinna wszelkiej usilności dążyć na jego zwiększenie: przeto Król uczynił do stanów te pytanie „iak, w przypadku zagrożenia lub na-

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt:

iazdu granic, państwo ma być bronione? i czy terazniejsza siła wystarcza na obronę kraju? Król mniema że władza, która proponuje zmniejszenie siły, nieuczyniła tego kroku niezważywszy przyszłości.—Król wydał srogi edykt przeciwko handlowi ang. zakazując poddanym ażeby żadnych towarów ang. nieprzyymowali; z produktow osadowych jedna sol jest wyłączona i iey dowoz pozwolony.

Woyska fr: w Niemczech północnych czynią rozmaite poruszenia: regimenta stojące w Magdeburgu i w okolicach nagle za odebrany rozkazem wystąpiły, udając się iak powiadają do Frankonii.—W Honnowerze nadzwyczajne podatki do utrzymania woyska fr: przedłużono do lipca.—Poseł holenderski w Berlinie rezydujący oddał znaki orderu holl: Jedności Królowi, następcy tronu, i ministrowi spraw zagranicznych Grafowi Golz, a 2inne do rozrządzenia Krolewskiego zostawił. Umarł minister wnetrznuy krolestwa Pruskiego Graf Dohna. W czasie wojny 7 letniey służył w woysku pruskim pod Xciem Holsztynskim, i X. Bruswickim; potym wszedł w obowiązki cywilne i miał zaufanie Krola. Graf Haugwitz wielką dawniey rolę grający w Berlinie, także skończył życie w dobrach swoich w Szląsku.

Krol Pruski wyjeżdża z Berlina do Postdamu razem z krolową: zabawić tam mają do końca kwietnia; na początku maja udać się mają do Szląska. Do dowodzących w twierdzach Szląskich, iak słyhać, posłano rozkazy ażeby tak zachowywali się, iak gdyby ich fortece były obleżone, wnosząc ztąd niektorzy że, krol szczególniey ma cel w swojej podroży oglądać fortyfikacye szląskie i stan obrony. Był projekt przebrania grenadierow pruskich; miano im dać czapki niedzwiedzie, lecz ponieważ one miały kosztować 70.000 talarow, minister skarbowy przełożył, że ta summa na konieczniejsze potrzeby może być obrocona. Pożyczka w Holandyi szczęśliwie otworzona zbliża się do końca.

Z morskich wiadomości donoszą że z Ameryki przychodzą pieniądze do Europy. Okręt hisz: S. Leandro z Portorico przyniósł 267,520 dla rządu, a 3,325,708 piastrow dla kupcow; okręt zaś wojenny Asia wypłynął z Veracruz z 6 millionami piastrow.

DREZNO d. 14 kwietnia. (Zuscha i War:) Wyjazd Krola Saskiego do Warszawy odłożony na dzień 30 maja. Uda się tam na Kargę, Krakow i Puławy. X. Poniatowski wyjazdem swoim uprzedził monarchę, mając uczynić potrzebne przygotowania na przyjęcie krola, którego niecierpliwie nowi poddani, mianowicie Krakowianie oczekują.—Fryderyk August na skutek traktatu zawartego d. 3 lutego w Paryżu, rozłożył na lat 10 opłatę summ dawniey Krolowi pruskiemu należnych od mieszkańców Xięstwa Warszawskiego, a późniey przez konwencyą Bayońską krolowi saskiemu od Napoleona odstąpionych, a teraz co do wypłaty na termina przez lat 10 rozłożonych.

Dnia 30 apr: terazu: o 3ciey po południu będzie się odbywać urzędowa licytacya ruchomości w domu JP. Domańskiego pod Nurem 131 na Imbarach.

DODATEK

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rosyą — ectt. ectt. — Urodzonym Ludwikowi Komisarzowi Francuzkiemu, i Karolowi, oraz Józefowi Matthom Braciom, tudzież Józefinie z Matthow zamężney Hannomonowey, i Lowicie także zamężney Markardowey Siostrą, i successorom dalszym pod jakimkolwiek tytułem będącym Pozew przed Sąd Gł. z Departamentu obwodu Białostockiego, z Instancyi IO. Xcia Dominika Radziwiłła aktualnego Kammer-hera JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ordynata Nieswizkiego i Olyckiego ectt. wynosi się do poparcia z apellacyi założoney przez Żłgo Xcia Ordynata, od Dekretu oczewistego, Regencyi bywshy Białostockiey, Instancyi pierwszey, w Ru 1808 na D. 22 lutni ferowanego i dla Obżałtch pozywających się Matthow Braci i Siostr, Summy 32.000 złt. Pol. z prowizjami ad alterum tantum sądzącego nie słusznie na Dobrach tegoż Żłtgo Xcia; a przeto, przy odwołaniu się we wszystkim, do Aktow Remissyjnych specjalnych, teraz w Sądzie Głm zm Departamencie obwodu Białostockiego znajdujących się, a pryncypalnie do dowodow, na tymże Dekrecie ze strony Xcia składanych, i obron używanych, oraz doprzyczyn w apellacyi założoney, dokładnie opisanych, na skutek których: do podniesienia i znikczemnienia pomienionego wyżey Dekretu Regencyiniego, a tym samym, do uwolnienia Żłtgo Xcia Ordynata: od poszukiwanej napastnie wspomnioney summy 320,00 z procentami, na Dobrach tutejszych Żłtgo Xcia; do powrócenia kosztow prawnych: niemniej, do zacydowania, tego wszystkiego, co w tej sprawie, w swoim czasie, i w Sądzie obszerniey i dostateczniey żądanym i wyprobowanym będzie—Z wolną poprawą takowey żaloby. Datt Ru 1810 Mca Marca 15 Dnia.

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rosyą ectt. ectt. ectt. — Urodzonymu Danielowi Gottlibowi Ginterowi Kupcowi Królewickiemu Pozew przed Sąd Głny zgo Departamentu obwodu Białostockiego, drogą założoney apellacyi wynosi się, z Instancyi Urodzonego Xcia Dominika Radziwiłła Kamer-hera Aktualnego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i Ordynata Nieswizkiego, Olyckiego Etra; wynosi się do poparcia Apellacyi założoney przez żłtgo Xcia, od Dekretu oczewistego Regencyi byłey Białostockiey, 1szey instancyi, w roku 1802. februaryi 5 d. ferowanego. Ażatym przy odwołaniu się, we wszystkim do aktow byłey Regencyi: a mianowicie do dowodow ze strony tegoż żłtgo Xcia w 1szey instancyi składanych i wzywanych, oraz przyczyn w apellacyi założoney, dostatecznie wypisanych; a na skutek tych dowodow i przyczyn, do skassowania pomienionego wyżey dekretu Regencyi całkowicie: a tym sposobem do uwolnienia żłtgo Xcia od pretensyi obżałt: Gintera, do stukroć kilkudziesiąt tysięcy z procentami nie sprawiedliwie na rachowanych i poszukiwanych; na dobrach w tutejszym obwodzie Białostockim będących: do zwrótu, teyże kolei expensy prawney: tudzież do za decydowania tego wszystkiego, co się czasu sprawy samey, obszerniey i dostateczniey, żądanym i dowiedzionym zostanie; z wolną poprawą ey żaloby—Datt roku 1810 mca marc 15 dnia.

1 Niżey podpisany Chirurg Dentysta, powracając z Moskwy do Berlina, udał się drogą przez Wilno tym końcem, aby uczynił żadosyc wyraźnym naleganiom znakomitych osob, którzy się przekonali o szczęśliwych skutkach iego operacyi; ma zatem honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż przybył do tutejszey Stolicy, w której się cztery tylko tygodnie zabawi. Osoby więc zasiągnąć mające iego rady, raczą nie odkładać na ostatni moment, albowiem interessa własne nie pozwalają mu dłu-

żej, nad czas wyznaczony bawić. Niżey wyrażony trudni się naywięcey operacyami, co do choroby zębów ust, z tego więc względu czyści zęby, ogataca je z la-gru iaki na nich zwykłe osiada, a który zepsucie dziąseł przyczynia, a potem próchnienie zębów od mada zębówego niebezpiecznieysze sprawia; ponieważ przednie zęby oddzielnie wyrastają, a przez zbyt ciasne złączenie, scieraia się między sobą, potem próchnieia, a nakoniec wypadają, niżey podpisany, w takowym przypadku rozdziała je, i zagładza uszkodzone części. Operacyia zachowująca zęby od nie uchybney onych utraty. Zbyt długie zęby piśnie, i równa, jeżeli zas potrzeba wymaga płoncie krzywo wyrosłe prostnie, umacnia zaś ogolcone z dziąseł, i chwieiając się, obrączkami lub blaszkami złotemi; wyrwawolejące a do wyleczenia nie podobne zęby, szczególnym sposobem własnego wynalazku, iaki mówiąc bez przesady połowę umniejsza bolu, nad inne; wsadza sztuczne zęby, różnemi sposobami, według potrzeby. Wypełnia zębomieysca, a nawet i te, w których zgoła ich już ni ma, w takowym razie sporządza dubeltowe wędzidełka sposobem własnego wynalazku, lecz wygodnieyszym daleko, z wielu względow od tego, iaki jest dotąd znaiomy, takowe sztuczne zęby, których użytek jest aż nadto widoczny, naydoskonaley równa się przyrodzonym, tak dalece: iż się częstokroć omylic można.

Trzydziestoletnia praktyka w tej sztuce, niedozwoli przypuszcć powatpiwania o iego talentach, do których dołączywszy reputayę nabytą w Berlinie, a nawet w całej Rosyi przez recenzye w roku 1788 i 1791, tniemniey ostatniego w roku 1803 pod tytułem, objaśnienie Praktyki w sztuce leczenia zębów dedykowanego I. Impr: Mości wszech Rosyi, od całych Niemiec uznane za naydoskonalsze w tem języku, a wszystkim Doktorom i Chirurgom znaiome; ohlubnego kaze mu się spodziewać zaufania. Osoby żądające mieć dziełka w języku Rosyjskim lub Niemieckim pod tytułem dzienay sposob u. trzymiania dziąseł i zębów w czerstwości i czystości mogą zaleźć drukowane u niżey podpisanego, exemplarz po 10 kopieiek.

Po odbytey nauce, i kilku letniay praktyce leczenia raptur, doszedł niżey wyrażony sekretu robienia bandażow służących oboiay płci: leczenie raptur, czyli tak nazwanych wypęktosci zależy iedyne na przystosowaniu prawdziwey bandaży: elastyczne, i sprężyste przechodzą daleko w dobroci, inne dotąd znaiome gatunki.

Niemasz powszechnieyszego nieszczęścia dla ludzkości nad raptury, dla tego też naysławnieysi mistrze w tej sztuce wynalazek elastycznych bandaży, nowém w sztuce leczenia i nayużytecznieyszym nazywają owocem; dobry elastyczny bandaż jest iednym tylko sposobem ratowania życia czło-wiekowi rapturze podległemu, przeciwnych zaś skutków spodziewać się należy po złe zrobionym bandażu. Do swiadczenia nauczyło podpisanego, iż większa część niebezpiecznych przypadków, na które cierpiący wystawieni bywają z złe utworzonych bandażow wynika, które bez proporcyi i należytego stosunku połączonych części sporządzone bywają.

Naostatek dołącza niżey podpisany, iż przed 20 lat wiele rozmaitych tak elastycznych iako i innych bandażow. dostarczał, dla J. C. K. Akademii Wiedeńskiej. SERRE Dentysta w Berlinie, Chirurgiczney Akademii w M. Iz Cesarsko Królewskiego fakultetu w Akademii Wied. n. skiey, Królewsko Pruskiego collegii medici et sanitati w Berlinie, a od Cesarsko Chirurgiczney Akademii w S. Petersburgu examinowany i potwierdzony członek.

Szymon Jaster, który utrzymywał handel winny i towarow korzennych, w domie JO Xcia Pozyny, na ulicy zamkowej, donosi Prześwietney Publiczności że przeniósł się z handlem do domu JO Xcia Gedroycia w rynku obok pałacu Pacowskiego pod Nrem 52.

2 Felicyanna Klimaszewskich Radziszewska Marszał: miarkując z obwieszczenia Sępczego Wirpszy Kuratora nieletnich Wirpszow, że sam omamiony fałszywemi obrazami, chce uprzedzić opinią Publiczną i wszystkich obłąkać względem stanu rzeczy, zostaje obowiązana o swoich prawach oświecić do tej Gubernii przybyłego, ażeby one przeczytawszy w aktach publicznych niemamili opinii niewłaściwemi deklamacyami. S. P. Michał Wirpsza dziedzic niezaprzeczonny majątności Rubna w roku zeszłym sprzedał onę za f 18000 Radziszewskiej, i prawo formalne roku 1809 czerwca 2 wydał, d. 14 w aktach Grodz Wileń przyznał a d 19 nową dziedziczkę do possessyi zaintrmitował: i obok tegoż czasu, 1809 czerwca 14 wzięł od Radziszewskiej Dokument asekuracyyny na opłatę summy 174000 i na dożywocie Rubna; przed zgonem zrobił formalny testament przez pieczętarzow poswiadczony, którym rozdysonował summę f 180000 za dziedzictwo umówioną. Wiadoma jest moc przyznanych dokumentow, nic ich poruszyć niemoże. Radziszewska nieszukała w tym układzie s. p. Wirpszy, lecz sama była szukana, nieszukała nigdy zyskow z cudzey doli, i tu nad summę niewzięła większego waloru majątek. Od przyjętych obowiązkow opłaty 174000 nie usuwa się owszem chętnie one spełni i przeto wzywała i teraz zaprasza wierzycielow s. p. Wirpszy do obliczenia się i układow.

2 Podaje się do wiadomości publiczney że w dobrasch Horodzieiu w pcie Nowogródzkim leżących W. Brochocckiego Szambelana dziedzicznych znaydują się do przedania.
1. Stadnia w najlepszym gatunku rasy Angielskiej z turecką krwią zmieszanej tak klacze iako i młodzież lat różnych satakóż i ogiery stadne Bydło Tyrolskie, Holsztyńskie Szwajcarskie i Hollenderskie, stadniki i młodzież wszelka.
3. Owce Hiszpańskie osobliwie tryki z prawdziwych Hiszpańskich merinos zwanych splotzone; są między niemi takie iż jeden dacie na rok wełny po funtow 10 i to nayprzedniejszey. Ktoby zatym chciał z pomienionych gatunkow kupić za cenę, iaka jest u dysponującego postanowioną, ma się zgłosić na pocztę do Horodzieia o S. Janie następującym z oznaymieniem wiele czego zamawia a czas odbierania kupionych bydła od 1. Augusti do 8bris zamierza się.

2 Hoffman, Chirurg, dentysta, okulista, i bandażysta mając patenta od wielu Akademii Chirurgii i Collegium medecyny: iakie są w Metz Bernie Bern, i Mittan ma honor uwiadomić Prze: Publiczność, iż robi wszelkie operacye naytrudniejsze w swy sztuce a nawet zarzucone, wstawie zęby, i całe szczęki, z taką sztuką i trwałością iż ich tak dobrze iak naturalnych używać można: znayduie się iakoz u niego co jest potrzebny do utrzymania w ochędóstwie; jego elixier usmierza ból zębów bez ich wyrwania, i ocet od szkorbutu, aromatyczny, wzmacnia dziąsła, ustala zęby chwiałe się, utrzymie gębę w czystości, usta czerwone, i dacie przyjemny zapach, iakoteż i proszki czyszczące zęby znaydują się u niego, takoz rozmaite lekarstwa na ból oczu, iakoteż i woda Świętey Jwy pizmowey Paryskiej: ma bandaże elastyczne na wszelkie gatunki ruptur, za pomocą swęgo plastru goi ruptury wzrastające i przez rozprzestrzeniienie, przedając bandaże, dacie lekarstwo i sposob iakim trzeba oż używać, gdyż nie bardzey niezastanawia uwag Artysty, iak ruptury; bo tak jest niezbępnie nościć złe bandaże, iak niemić ich zgola Są zamieszauicy którzy one przedają nie znając zgola nauki chirurgieney i medecyny, tegoż zaś naybardzey strzedz się należy. Osoby które zechcą go zaradzić się, znaydują lekarstwa na wiele dolegliwosci. Mieszka teraz za ostro-bramą w domie Frolanda Cukiernika pod Nrém 255.
Hoffman

1 Sąd Taxatorsko Exdiwizorski Dekretem remissyynym Sądu Głtgo: Littgo: Wileń: 1810. Januar: 12 dnia ferowanym na zebranie Massy Majątku JWgo: Józefa Sławoczyńskiego Ciwóna Korszew i na uczynienie z onego wszystkim Kredytorom satysfakcyi wyznaczony, w majątności Gierdyszkach w pcie Rosień: leżącey czynność swoją dnia 1szego marca roku terazniejszego rozpoczął, komportacyą dokumentow do kancelaryi Grodz: Rosień:

między JW. Józefem Sławoczyńskim Ciwón Korz. XZ. a iego kredytorami i pretensorami stawiającemi i nie stawiającemi na dzień 1go maia do kancelaryi Grodzkiej Rosień: przeznaczył, przy zakryśleniu dalszych wyrokow w tym obiekcie Komornikow na wymiary wyznaczył i Sady swoje do d. 15 septembra roku terazniejszego, ku zaięciu się oczewistą rozprawą, odłożył, wszystkich przeto kredytorow i pretensorow JW. Ciwóna Sławoczyńskiego przez niniejszą awizacyą do gazet podającą się zawiadamia, iżby o terminie komportacyi i o czasie złożenia się oczewistej sprawy wiedzieli, dowody pretensorstwa do tego Ciwóna Sławoczyńskiego w terminie oznaczonym komportowali i do oczewitej rozprawy pod upadkiem pretensyi iawili się, oraz że licytacya ruchomosci w tychże dobrach Gierdyszkach pod konkurs podpadającey po złożeniu się oczewistej rozprawy nastąpi przez trzykrotną publikatę przez Gazety kredytorow i pretensorow JW Ciwóna Sławoczyńskiego w kraiu i za granicą będących awizuje. Datt roku 1810 mca marca 5 dnia.

1 Sąd Ziemski Wileński Dekretem dnia 29. marca 1810 roku pod stannoscią W JPana Juliana Dworzeckiego Rotmsirza i iego niektórych kredytorow oraz pretensorow (w skutek Remisy 2go Depar: Sądu Głtgo Litt: Wileń: zaszyły) ogłoszonym, iako w sprawie konkursowey zbieżenia się do funduszow tegoż W Dworzeckiego pretensorow, sub a missione causa decydował komportacyą wszelkich obligow kart wexlow inskrypcyi kontraktow, umow i pod różnym nazwaniem tranzaktow do kancelaryi aktowey Ziemskiej Wileń: na dzień 1szy Xbra roku teraz bieżącego na wszystkich stawiających i niestawiających z iakiegokolwiek zrodla do majątku W. Juliana Dworzeckiego pretensye uraszać mogących kredytorach i pretensorach, żeby więc ciż wszyscy pretensorowie o zaszyłym wyroku zawiadomieni będąc, ony pod upadkiem swych pretensyi zat skuteczuli i do oblikwidacyi przed Sądem Ziem: Wileń: stawali; niniejsza do kuryera Litt: podaje się trzykrotna awizacya.

1 Dekretem Sądu Ziemskiego Wileń: dnia 10 marca 1810 roku między wierzycielami zeszłego Tomasza Pietrkiewiczza Rotm: Witkom: zaszyłym decydowanai zotala komportacya wszelkich Dokumentow do kancelarsi Ziem: Wileń: po dzień 1. gbra Ru terazniejszego sub a missione Cause uskutecznić się powinna na wszystkie, stawiających i niestawiających kredytorach i pretensorach z iakiegokolwiek zródla do majątku zeszłego Tomasza Pietrkiewiczza pretensie mieć mogących: żeby więc wszyscy kredytorowie i pretensorowie Tomaszá Pietrkiewiczza i iego Syna Antoniego o zaszyłym wyroku byli wiadomemi ony uskuteczuli i do oblikwidacyi w Sądzie Ziem wileń: stawali; niniejsza trzykrotna podaje się awizacy do kuryera litewskiego.

1 W Sprawie Kredytorow obywatela Wileń: Jana Kaczanowskiego z powodztwa oświadczonego przez iego konkursu, po wyprzedaży dworku tegoż Kaczanowskiego w Wileńie na przedmieściu Ahtokolu sytuowanego, w Sądzie Magistratu Wileńskiego złożoney, Dekretem tegoż Magistratu w d. 2m idącego Mca apryla postanowionym decydowaná zotala komportacya do Kancellaryi Magistratu nawzaiem na stronach prawujących się wszelkich dowodow i tranzaktow do teyże sprawy posługuiących — Oraz dla wiadomości następującey Exdywizyi majątku Jana Kaczanowskiego bydź mogących dalszych iego Kredytorow, w celu iawienia się do następney rozprawy z dowodami, a to pod utratą pretensyow wydać publikatę potrzykroć przez Gazetę Kuryera Litt udeterminowano: w takowym celu, Magistrat wileń: niniejszą publikatę wydaje. Dnia 9 Apryla 1810 Ru.
Józef Sawaniewski Burm: M. G: W.

1 Miesiąca maia 1go 2go i 3go, dnia będą przedawac się za Ostrą Bramą pod N 238 w domie Profesora Malewskiego nasiona koniczyzny czerwoney [trifolium pratense Linneusza] za potnierną cenę. Dobroć tego nasienia jest do swiadczona.

1 Jeden ekonomik niemiecki, z niższej Saxonii, od lat 7 tu gospodarzą zarządzaający, pisac po i polsku mówić mogący, z dobrymi świadectwami o swojej znajomości co do teorii i praktyki, życzy mieć ile można najprędzej, przyzwoitej sobie mieysce w ekonomice. Ma lat 57, żonaty z saską, posiada nauki szkolne i znajomości do gospodarki potrzebne, jako miernictwo, niwelacya, budownictwo, lesnictwo, zna systemnata gospodarski Saskiej, Meklemburskiej, Holsztyńskiej i Angielskiej i tutejszej, nie jest obcy w sztuce leczenia bydła, i co do postwisk wie co należy, z powodu małych związkow obiera gazetę do rekomendowania się. Niezmordowana pilność, i największa szczerosc jest charakterem jego. Gdyby kto chciał jego wezwać do posługi, raczy listownie pocztą zgłosić się do Redakcyi Kuriera, Litt adresując do H. J. A. D. wyrażając wszystkie kondycye kontraktu.

4 Niżej podpisani, majątności Liliszki zwaney, w powiecie Witkomier. z przykuplami położoney, posesorowie, wszystkich przygraniczających 1100 IJWW i WW ziemskich dobr wieczystych possesorów awizują iż mimo kosztem niżej podpisanych rozpoczęty Sąd Graniczny Podkomorsko Komisarki, są skłonni celem zbliżenia dla wszystkich i dla siebie spokojności, kończyć o wszystko przez kompromisa, jako Sąd Kompromisarski najprędzej rzecz sporow kończący.

Józef i Anna z Dambrowskich Barowie Prezydentowie B. Grodzcy Ptu Braśwskiego.

1 Za Remisą Sądu Gł. Wileń. 2go Departamentu w sprawie Wincentego i Anny Rodziewiczow z Kredytoram, powodem oświadczonemu konkursu do Sądu Magistratu Wileń: nastala, Dekretem tegoż Magistratu, w dniu 28 zeszłego Mca wypadłym (między innymi) udecydowano—Stosownie do determinacyi Dekretu Remisyjnego Sądu Gł. w dniu 12 8bra zeszłego 1809 Ru nastalego, dworek pomienionych Rodziewiczow w Wileńie na Antokolu sytuowany, ze wszelkimi do jego przynależnościami, wyprzedac na rzecz Kredytow przez Publiczną Licytacyą. Do jakowego aktu licytacyi, termina zwyczajne trzy. 1wszy d. 5. 2gi 11go i 3ci d. 12go Mca maia terażniejszego 1810 Ru naznaczone zostały—Licytacya takowa odbywać się będzie przez naznaczony Urząd in fundo pomienionego Dworku na warunkach przed licytacyjnych w każdym naznaczonym terminie, po południu od godziny 2giey, do godziny 6tey wieczorney — Dla wiadomości przeto o nastąpić mający wyprzedazy rzeczonemu Dworku Rodziewiczow, niniejsza publikata w druku dla rozbicia in circuitu miasta, umieszczeniem po trzykroć i do gazety Kurjera Litgo wydaie się. Datt d. 9 Apryla 1810 Ru. Józef Sawaniewski Bur: M. G. VV.

Nakładem i drukiem Józefa Zawadzkiego typografa akademickiego w Wilnie następujące wyszły książki nowe.

Nauka O CHOROBACH DZIECI przez Jakóba Szymkiewicza, nauk wyzwolonych filozofii medycyny i chirurgii doktora, nadwornego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Konsyliarza, członka towarzystw: Królewskiego przyjaciół nauk w Warszawie, medycznego praktycznego, akademii medycznej, emulacyi i galwanicznego w Paryżu. Z tablicą na miedzi rznątyą wyrażającą alfabet dla głucho-niemych. Jeden tom in 8vo stronic 464. Cena zł. pol. 12.

Autor przez wydanie w roku 1807 Chirurgii we dwóch tomach, niemałą uczynił przysługę rodakom. Niestawało takowego dzieła krajowi, młodzi chirurgowie po prowincyi praktykujący, a niemając znajomości obcych języków, znaleźli w tym dziele obszerną naukę, wyłożoną jasnie i dokładnie. O doskonałości tego dzieła, świadczy recenzya akademii krakowskiej, kiedy ieszcze za rządu austriackiego, za elementarne w szkole chirurgicznej przeznaczyla.

Spodziewać się należało, że Autor nieprzestanie na pierwszym dziele, i widząc potrzebę dalszego ratowania ludzi, przedsięwziął najtrudniejszą pracę w napisaniu nauki. O chorobach dzieci.

Bez wątpienia miał do walczenia z przesadem, któremu częstokroć najsławniejsi podlegali lekarze. „Ze nie należy wiadomości medycznych między ludem rozsiawać. Kto albowiem całej umiętności w pier-

wszych iey zasadach należycie nie obiał i niezgrunu tował, dla tego zastosowanie iey do użycia, łatwem i rozumialem bydz niemoże. Stąd poszło, iż pisma zawieraiące w sobie wiadomości lekarskie dla społstwa, więcej podług zdania uczonych zaszkodziły, a niżeli pomogły mniemy oświeconym.“ Nie można temu zaprzeczyć, że często smutne zdarzały się przypadki z takiej niewiadomości, lecz czyż dla tego nienależy upowszechniac tey nauki? gdyby nawet i z tego względu, żeby publiczność niepowierzała miłego zdrowia szarletanom, i ludzjom żadney w tych przedmiotach niemaiącym wiadomości.

W naszym kraju, rzadko kto z lekarzy pisał o medycynie popularney; dla tego też ledwo kilka możemy naliczyć dzieł tego rodzaju, większa część tłumaczona z obcych języków, staraniem gorliwych księgarzy, a częstokroć od ludzi, żadnych w medycynie nieposiadających nauk. Takie dzieła, mogły więcej szkodzić niż pomagać ludowi.

Autor po wydaniu *Chirurgii*, zajął się wypracowaniem drugiego dzieła które teraz wychodzi *O Chorobach dzieci*.

W pierwszym oddziale mówi o chorobach dzieci w powszechności. Przydarzające się choroby od urodzenia do wieku młodzieńczego opisuje. Każdey właściwe symptomata, charaktery, rozpoznanie, przepowiadanie, przyczyny naybliższe, pobudzaiące i oddalone opowiada. Nakoniec sposób leczenia przez dyetę, i lekarstwa przystosowane do wieku, stopnia choroby, komplikacyi iey podaię. W drugim oddziale traktuje o *krwotokach*. W trzecim o *febrach* i *gorączkach*, które dzieli na różne gatunki podług symptomatów onym towarzyszących. W czwartym wyklada traktat o *zapaleniach* w rozmaitych częściach ciała przydarzających się. W piątym o *gorączkach* z *wysypką* na powierzchni ciała połączonych, jako o *ospie*, *odrze*, *szkarlatynach*, *pokrzywney wysypce* i t. d. Szósty traktat wyklada *choroby zewnętrzne*. Siódmy i ostatni zawiera *choroby zewnętrzne wymagaiące chirurgicznej operacyi*, w tymże traktacie są zawarte choroby: oczu i zębów. Kończy dzieło wykladając naukę o głuchoniemych, opisuje autor rozmaite instytuta w Europie, ku ich wychowaniu a tém samém zwróceniu ich społczności, których iey kalectwo wydarło. Przydał wiadomość o nauczaniu ich czytania i pisania, i ten sposob tablicą wyrażającą alfabet dla nich ułożony objaśnił.

Dzieło takowe dla odlegle mieszkających, od światłych medyków, naywiększą przysługę uczyni dla matk i chirurgow, niemających innych dzieł w tym przedmiocie pisanych, pod ręką, lub nieznających obcych języków. Zachwalenia nie potrzebuie, będąc same z siebie zalety godne, zwłaszcza gdy autor tak dobrze już znany jest publiczności.

Belizar (nowy) przez P. de Genlis napisany, a przez M. K. na polski język przełożony. 2 tomy 12 w Wilnie 1809. zł. 6 gr. 20

Bramin natchniony sentymentami moralności, z angielskiego na polski język przełożony, teraz po trzeci raz przedrukowany w Wilnie. 8vo 1808 zł. 1 gr. 20

Elementarz polsko-francuzko-niemiecki dla dzieci nowo wydany; w Wilnie 8vo 1809 gr. 20

Grammatyka języka hebrajskiego przez Sebastyana Zukowskiego z przydatkiem czytania i tłumaczenia tegoż języka. w Wilnie 8vo 1809. zł. 4

Historia rossyyska, krótko zebrana i przez Rząd główny szkołom krajowym podana, z rossyyskiego przełożona, 8vo 1809. zł. 5

Geografiia czyli opisanie Matematyczne i fizyczne ziem przez Jana Sniadeckiego. Dzieło Towarzystwu Warszawskiemu Przyjaciół nauk oddane, teraz przez Autora przejrzone, poprawione i znacznie powiększone; powtórnie na iaw wydane, z przydaną tablicą wyrażającą położenie ieograficzne znak omitszych mieysc na ziemi. w Wilnie 8vo 1809 zł. 7 gr. 10

Geografiia polityczna według naynowszej, odkrycia i traktatu wiedeńskiego r. 1809 d. 14 pazdziernika zawartego, dla użytku wszelkiego stanu osób napisana w Wilnie zł. 5 gr. 10

Geografia Państwa Rosyjskiego w teraźniejszym jego stanie, przez JP. E. Ziabłowskięgo Professora extraordinarynego w instytucie pedagogicznym w Petersburgu ułożona, i przez Rząd główny szkołom krajowym podana; z Rosyjskiego przełożona w Wilnie 8vo 1810. zł. 3 gr. 10

Lettres Lithuaniennes, Par le Chevalier L. d. B. L. avec la devise suivante.... Enfin Vous parcourrez la Pologne, pour vous instruire des saintes devoirs de l'hospitalité, et pour apprendre de cette nation généreuse, l'exercice de la bienfaisance et de toutes les vertus. Vilna 12 1806. zł. 4

Pisma różne wierszem i prozą T. N. Lityńskiego; dwa tomy 12 w Wilnie 1806. zł. 6 gr. 20

Początki języka rossyjskiego dla pożytku wszelkiego stanu osób; z różnych Autorów a szczególnie z Grammatyki przez Akademię Imperatorską Rossyjską i JP. Łomonosowa wydanej, zebrane; przez Jana Bohdanowicza Dworzeckiego w Wilnie 8vo 1809 zł. 3 gr. 10

Początki Muzyki tak figuralnego iako i choralnego kantu; przez X. A. Woronca ułożone; z 18 tablicami na miedzi rzeźbionymi, w Wilnie 8vo 1800 zł. 10

Rejestr Medyków w Rosyi; wydany za rozkazem Najwyższym I. Imperatorskiej Mości na rok 1809. Z rossyjskiego na język polski przełożony. w Wilnie 1810 8vo zł. 6 gr. 20

Scelta di Poesie Italiane per uso di coloro, che si dedicano allo studio della lingua Italiana, nell'Università Imperiale di Vilna 1809 8vo zł. 6 gr. 20.

Tablica Chronologiczno Historyczna, dziejów i rządów świata, które się od powszechnego potopu aż do naszych czasów, zdarzyły, wzorem Atlasu historycznego P. Lesage, napisana i ułożona przez X. Mikołaja Zdanowicza Professora historyi w szkole publicznej Zabalskiej. (illuminowana) zł. 9.

Trilleri Commentatio de pleuritide eiusque curatione, adiectis simul X. singularibus pleuriticorum historis. Vilnae 8vo 1809. zł. 2 gr. 20

Wypisy z różnych Autorów niemieckich służące do nauki języka niemieckiego, z dodatkiem słownika niemiecko polskiego 8vo w Wilnie 1809. zł. 2 gr. 20

Wypisy z autorów francuzkich; wydane w Berlinie przez sławnego Autora Gedke dla szkół krajowych; a teraz w Wilnie z dodatkiem słownika francuzko-polskiego dla użytku młodzieży polskiej i wszelkiego stanu osób, którzy się chcą prędko i dobrze nauczyć po francuzku, przedrukowane. 8vo edycja 3cia 1810. zł. 2 gr. 20.

DOKŁADNA NAUKA JĘZYKA I STYLU POLSKIEGO, w dwóch Częściach.

Część pierwsza zawiera:

A. Grammatykę polską w czterech oddziałach: 1) o początkach języka, 2) o odmianie, 3) o szykowaniu, 4) o tworzeniu wyrazów. — Są jeszcze do niej przyłączone przypisy zawierające rozmaite nowe uwagi o języku polskim, i 2 tablice przypadkowania i cz. sowania.

B. Deklamatorykę z wybornymi wierszami. Najprzód jest krótko i zrozumiale przedstawiona Teorya, co do pozycyi, głosu, min, mig, giestów i t. d., a potem wiersze do deklamowania, a oraz i do ukształcenia, serca i rozumu młodzieży służące.

CZĘŚĆ DRUGA zawiera:

Sztukę pisania w rozmaitych materyach, składającą się z pięciu następujących oddziałów:

Iwszy oddział zawiera powszechną Teoryę Stylu, co do jego gatunków, zamiarów, form, prawideł, przenosi, okresów i peryodów, z potrzebnymi przykładami.

IIgi oddział zawiera łatwiejsze materye uczone, iako to:

Rozdział 1wszy: O przedmiotach do Historyi naturalney należących.

Rozd. 2gi O opisach budynków.

Rozd. 3ci O opisach miast.

Rozd. 4iy O opisach rozmaitych zwyczajów posiadzeń i obyczajów.

Rozd. 5ty O opisach rozmaitych uroczystości.

Rozd. 6ty O opisach okolic i podróży.

Rozd. 7my O opisach charakterów ludzkich.

Rozd. 8my O Anegdotach i powiściach.

Rozd. 9ty O krótkich myślach filozoficznych.

IIIci Oddział zawiera trudniejsze materye uczone.

Rozd. 1. O Stylu komicznym.

Rozd. 2. O Opisach wspaniałych.

Rozd. 3. O Rozmowach.

Rozd. 4. O Charakterach wielkich ludzi.

Rozd. 5. O mowach uroczystych — Jako wzór jest wzięta Mowa Fr. Dmóhowskiego o Krasickim.

Rozd. 6. O Rozprawach filozoficznych. Jako wzór jest wzięta Rozprawa o duchu Chrystyanizmu przez J. K. Szaniawskiego.

IVty Oddział zawiera prawidła i wzory rozmaitych biletów i listów, w następujących rozdziałach:

Rozdz. 1. O materyałach, powierzchowności i tytułach listów.

Rozdz. 2. O powszechnych prawidłach stylu listownego.

Rozdz. 3. Wzory biletów rozmaitych w materyach.

Rozd. 4. O listach winszujących.

Rozd. 5. O listach proszących.

Rozd. 5. O listach oznajmujących.

Rozd. 7. O listach proszących o radę.

Rozd. 8. O listach radę udzielających.

Rozd. 9. O listach cieszących.

Rozd. 10. O listach uskarżających się.

Rozd. 11. O listach usprawiedliwiających się.

Rozd. 12. O listach uskarżających się na niepisanie.

Rozd. 13. O listach wymawiających się z niepisania.

Rozd. 14. O listach zalecających kogo albo co.

Vty Oddział, zawiera prawidła i wzory rozmaitych pism urzędowych, w następujących Rozdziałach.

Rozd. 1. O memeryałach, prośbach i podaniach.

Rozd. 2. O rozmaitych Kontraktach.

Rozd. 3. O Rewersach.

Rozd. 4. O Cessyach.

Rozd. 5. O Plenipotencyach.

Rozd. 6. O Testamentach i Kondycyllach.

Rozd. 7. O Zaświadczeniach.

Rozd. 8. O Obligach.

Rozd. 9. O Wexlach i Assygnacyach.

Rozd. 10. O Kwitach.

Cena 1. Exemplarz zł. 12

1) Krótki rys Historyi i Literatury polskiej od najpóźniejszych do teraźniejszych czasów, wydany roku 1807. zł. 7

		Cena targowa	
Odd	24 Kwietnia do d. 1 maja	Rub	Kop.
Kommissy Bezka	Zyta syrowego	8.	—
	Pszenicy	18.	—
	Jęczmienia	8.	—
	Owsa	5.	50
	Grochu	8.	—
	Faska Masła	5.	—
Asygnacya 100 Rubli	34.	50	
Dukat	3.	20	